

Szerkesztőségi iroda:

Rimaszombat, Rimasor 25. sz. a. — Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmentetlen levelek nem foglaltatnak el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 4 frt.
Fél évre . . . 2 frt.
Negyed évre . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonezi-utca 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetmény-, nyiltér- és felszámolások.

Hirdetési díj:

Egy négy hasábos petitsor térfogata . . . . . 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után . . . . . 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor . . . . . 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadó-hivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetéseket legcélszerűbben postautalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csupán a kiadó-hivatal veszi fel.

A tiszta csepp.

Azon férfiak közül, kik Magyarországnak a XIX-ik században korszakalkotói gyanánt szerepeltek, már csak egyetlenegy van életben. Távolság és hazának vértáztattá földétől, lelke egész varázserejével, szívének minden dobbanásával az elhagyott hazára, a népre gondol, mely ennek halmaít és völgyeit ellepi, — hallatva korunkint a jóságokat, melyek lelkének erejéről, honfui keblének soha nem lankadó hevéről s lángoló honszerelméről tesznek tanubizonyságot.

S a nemzet apraja és nagyja, nehogy a halálanság és önfeledés vádjá érje, siet felkeresni a turini Remetét a távolban, hogy örömeinek adjon kifejezést a felett, hogy az isteni Gondviselés becses életét ez időig megtartotta s a nagy férfit azon kiváló kegyben részesítette, hogy 80-ik születés évét ép testi és lelki erővel érte meg.

Megyék, városok, testületek és egyesek siettek ez alkalommal kifejezni e feletti örömeiket s esetenlül azon mély hálát és tiszteletet, mely nemzetünk kiesinyének és nagyjának kebelében iránta él; fényes küldöttségek keresik fel a csendes lakot, melyből oly sok magasztos eszme repült a világ négy tája felé, hogy ez erzelemnek adjanak szóval is kifejezést s megláthatassák szemtől-szembe azt, ki 80 évnek terhét hordozza vállain.

Alig van már hazánknak törvényhatósága, alig van nevezetesebb városa, mely kifejezést ne adott volna ez irányban is érzelmeinek, csak Gömörmegye nincs ott, ez hallgat mélyen, mintha nem is a négy folyam és hármaz bércz hazájába terülne el.

Azonban mint a kisdud esti harang imára hívó hangja esendül meg azoknak szava, kiket a politikai küzdelmek nem érintenek, kikre a munka és szegénység vár, s egyesülten kimondják azt, hogy ez alkalomból üdvözölnök kell az ősz hazafit.

Az érzelem kifejezést, a szó — a mint alább kitűnik, — életet nyer.

És mi ennek teljes szívünkkel kétszeresen örülünk.

Örülünk először azért, mert elvégre akadt testület megyénk területén, mely saját és a közérz-

letnek kifejezést adott, mert másodsor épen azok ennek tagjai, kikre gyermekeink nevelése s így hazánk jövője bízva van. — S ha e mellett megfontoljuk, hogy ezeket a honfiérzetet kivül más nem vezérli s nem is vezérelheti, bátran elmondhatjuk, hogy ez azon minden földi salaktól ment harmatcsepp, mely a kevés öröm és sok csalattásoktól hányatott kebel szenvedéseire üdítő hatással leend.

Hogy ezen örömet megadta nekünk a gömörmegei ref. tanítóegylet, fogadja szívből jövő köszönetünket!

Az üdvözlő irat így hangzik:

Kormányzó ur!

Azon immár az egész magyar nemzet átölelő mozgalomhoz, — melynélfogva Kormányzó urnak, drága élete 80-ik évfordulója alkalmából egymásután sietnek a hazafias érzelmi testületek üdvözlőtök és osztatlan tiszteletökkel adózni, — legyen szabad nekünk is, a politikai áramlatokon kívül működő szerény napszámosoknak, kik a társadalmi élet csendes szigetén, a népnevelés egyszerű hajlékaiban, képezzük a serdülő nemzedéket a munkásságra, becsületességre és a hazaszeretetre — legyen szabad nekünk is beszólni az egész nemzet átható lelkes üdvözlők harmóniájába.

Igénytelen üdvözlőtök nem akar a politikai súlyllyal bíró hatóságok tisztelgése értékének magaslatáig emelkedni, — csak kifejezője akar lenni azon általános hódolatnak, mely Kormányzó ur neve iránt a nemzet minden rétegében nyilatkozik. Az a gondolat sem vezet, hogy talán a mi egyszerű szavunk a Kossuth név nimbuszát emelni fogja, — mert hiszen „aere perennius“ áll az a haza történelmében s a nemzet szívében évtizedek óta, ahhoz mi se hozzá nem adhatunk, se el nem vehetünk belőle — egyedül azon indok vezetett bennünket ezen üdvözlők kifejezésére, hogy ebben és ez által hazaszeretötöknek ünnepélyes jelét adjuk. Mert a mi szemünkben a Kossuth név tisztelete egyjelentőségű a hazaszeretettel.

A lélek készlet minket a szólásra . . . mert minden szó, melyet Kormányzó ur erős logikával, rendelkező prófétai szelleme hozzánk az olasz Rodostóból átkiált, felhat ide a Kárpátok aljág, a száz bérczű Gömörbe is, viszhangra talál mély völgyeink között s rezgésbe hoz minden honfi kebelét. E hangok hallatára jól esik tudnunk, hogy egy időszakban élünk a mi Mózesünk és főprófétánkkal, hallhatjuk — habár fájdalom csak idegen földről — lélekreható szavait, s szemtanúi lehetünk azon óriási szellemi erőről tanuskodó működésnek, melylyel Kormányzó ur közönyösségre

hajló korunkban a hazaszeretötök tüzet bámulatos geniusának még mindig ép hasábjával, drága szellemgyöngyüivel éleszteti törekszik. A gondviselés különös kedvezésének tartjuk magunkra nézve, hogy mi nem a történet sokszor homályos, sokszor elferdítő szemüvegén, hanem a közvetlen szemlélet tiszta napfényénél olvashatjuk élettörténetének lapjait s az ifju nemzedék előtt rámutathatunk Kormányzó urra, mint a hazaszeretötök megtestesült alakjára.

Nemzetünk a közel előttünk fekvő években ezredéves ittlétének fényes ünnepélyét akarja megülni . . . Nagy dícsőség az ránk nézve, hogy e hosszú idő leáldozó napját a még élő Kossuth Lajos nevével köszönhetjük — kinek lángoló hazaszeretete s ezen hazaszeretötökkel felmagasztosult alakja az alkony fényénél oly koronát tesz a lefolyt ezredévre, mely értékben és súlyban a szent Istvánénál is többet ér.

Es e gondolatok hatása alatt kérjük az egek urát, tartsa meg Kormányzó ur drága életét, hogy prófétái ihletének égő tüzenél melegevedve, bucsuzhassunk el a hanyatló ezredévtől s még felemelten tartott „jobbától“ lelkesítette esküdhesünk hazaszeretötök és összetartást az új ezredév küszöbén — úgy hisszük és reméljük, hogy ama nagy jóslat: „Magyarország nem volt, de lesz“ csakugyan beteljesül s az új ezredév nepe szent bámulattal fog visszatekinteni a második millenium Nébo hegyeire.

Fogadja kormányzó ur oly kegyesen ez egyszerű üdvözlötök, a mily igazán lelkünkkel fakadt ennek minden szava. Egyszerűségünk hiányait és esorbait egészítse és pótolja ki az a szíves készség, melylyel e sorok írásához fogtunk s mely ismételten ohajtatja velünk, hogy drága életének alkonyfényét még soká szemlélhessük tisztelettel s a magyar nemzet osztatlan szeretetében gyönyörködve, Kormányzó ur „terque quaterque beatus“ legyen.

Kelt Jánosiban, 1883. július 26.

Mélyen tisztelt Kormányzó urnak hódolattal tisztelője, a gömöri ref. egyházmegye tanítói testülete s ennek nevében és megbízásából

Ruszkay Gyula,
iskola választmányi elnök.

A gömörmegei muzeumegyesület alapszabályai.**III. Szakasz.****Az egyesület kormányzata:**

13. §. Az egyesület ügyeit a közgyűlés s az igazgató választmány intézi.

14. §. Közgyűlés. Rendes évi közgyűlést az egyesület augusztus havában a megye azon városában, mely által az egyesület e czéltól meghivatott, tartja.

15. §. Rendkívüli közgyűlést az elnök a választmány

T Á R C Z A.

A szepes-bélai csepkőbarlang leírása.

Weber Samu után némethől ismerteti Tóth Samu.
(Folytatás.)

7. Innen délkeletnek fordulunk s ezen irányban érjük a bámulatos terjedelménél fogva hatalmasan imponáló „Kaltstein Ágostonról nevezett székesegyházat“ (Dom). Meglehetősen meredek fekvése van s a legalsó lépcsőfoktól a legfelsőig 54 meter. A koloszális boltozatok oly nagyok, hogy alig beláthatók. A falak, különösen a jobb oldalon, midőn alólról felfelé megyünk, leginkább zuhataghoz hasonlító alakokban nagyon csepkőgazdagok. A templom együttes benyomása bámulatra ragad s a legyőzöttség érzetét kelti fel.

8. Nem igen várván itt még más egyebet, egy hasadékon átvünk a Kaltstein székesegyházból a „Szoborterm-be“, mely igen gyönyörű a maga nemében. Mindjárt a bejáratnál egy stalagmit szobor, mintegy üdvözlésül kinyújtott kézzel áll elibünk s kalauzol a tulajdonképeni Szoborterm-be. Köralakú s 9 méter átmérőjű üreg ez, melyben stalagmit-stalagmithoz, köröskörül rendben sorakozik. Középen emelkedik egy kis halom, melyen a stalagmitok, mintha csak magról keltek volna, szorosan egymással és egyenesen felfelé emelkednek. A szobortermnek 82 meter hosszú folytatása van; melynek részenkénti látogatása azonban a csekély magasság miatt igen nehéz. A csepkővek itt szokatlan mennyiségben találhatók, husszínűek és jelentékeny szilárdságuk dacára — nagyon átlatszók.

9. A szobortermen, Kaltstein Ágoston — dombon át visszatérünk az Árpádsíris felé és innen jobbra egy 140 méter hosszú és szabályosan boltozott, délnyugatnak fekvő utra fordulunk, mely „Vándorpályának“ (Wandelbahn) neveztetik s a barlang legérdekesebb tüneményei közé tartozik. A vándorpálya kezdete 9344, vége pedig 970 meter magasságban van a tenger színe felett. A vándorpályán különösen a következőket tekintjük meg:

a) kezdete Kápolnához hasonló, melyből a vízzel is ellátott keresztelőkő és szentelt víztartó sem hiányzik.

b) A temető hosszan nyújtott sirhalmokkal melyeken a siremlékek is láthatók merengő stalagmitok alakjában.

c) A Weber-ut, melyhez szerzőnek (Weber Samu) következő esete fűződik: A barlang felfedezése czéljából tett egyik kirándulása alkalmával, társai felmentek egy szomszédos nyílás üregébe, mialatt ő egy darabka gyertyával lent várta az eredményt, visszararadt. A társak azonban mindig messzebb távoztak s a gyertya teljesen elégett, annyira, hogy sűrű sötétségtől környezve egyedül maradt. Hogy a hidegben meg ne dermedjen, sétálgatott, de csak nyolcz lépést téve előre s ugyanannyit hátra, nehogy mélységbe zuhanjon. Minden óranegyed egy-egy örökkévalóságnak tettett a kínos esendben, melyet csupán a vizesebb egyforma és szabályos esései törtek meg. Végre három óra múlva hallá a visszatérő társak zörejét, mely után csakhamar ütött a szabadtás órája. Komicus vala, midőn hallá, hogy az ott hagyott tarisznyában három font stearin gyertya volt, miről azonban szerző semmi tudomással sem bírt.

d) A Weber-utal egyszersmind a diszterem-be lépünk, mely e kitüntető nevet teljes joggal viseli. A boltozat és falak itt csepkőekben igen gazdagok. Gyapjuserűleg fodrozott, felhőalakulag redőzött, vagy kisebb és nagyobb stalaktitallal diszitett üreg, a hová csak fordulhat a meglepett szem. Középen emelkedik két stalagmit óriás. A „bugyogvány“ (Sprudel) vagy a „pálma“ 2.50 meter magas és 3.83 körmértű s ép olyan, mint a földből felövellő víz, mely visszaesésében hirtelen megfagy. A „Sinai hegy“ egyik oldalmagassága 4.50, — körmértete pedig 6.60 meter. Mily sok ezer esztendőnek kellett ahhoz, hogy ezen óriás alakok cseppenként ilyenekké képződjenek!

e) Az „ékszerszekerény“-nyel végződik a Vándorpálya. Mint az okos művész legutól hagyja és mutatja a legszebbet, épen így az alkotó természet is itt egy szögletes tartogat számunkra, mely a csepkővek legszebbikét foglalja magában, s melyről elmondhatnók: „Hic rihhi prae omnes angulus ridet.“ (E szöglet mosolyog legszebben reám.) Tiszta fejréségben emelkednek itt a nagyobb és kisebb stalagmitok, vékony lemezek kigyóznak alá a falak-

ról, s ha megütögetjük, esengtyű hangokat adnak. Balra nyílik még egy csepkőgazdag üreg, hol egy óriás szív csügg le a falról s annak átellenében egy esodás szépségű stalagmit köti le figyelmünket.

Itt e szép üregekben időzni kellemes dolog s a megpihenésre, melyre bennünket készen álló székek hivatgatnak, igen alkalmas helyeske.

Eddig vala a barlang az 1882-ik évi saison bezártáig felfedezve és gondozás alá véve.

A többször nevezett barlangfürkészők Kaltstein Ágoston, Verbóvszky Imre és Britz János törekvéseik azonban, újból meglepő eredménnyel lettek koronázva az 1882-ik év őszén és az 1883-ik év télén. Ismét nagyobb és szebb üregek fedeztettek fel. A sejtelen, hogy a némileg magasabban fekvő nyílások érdekesebben alakulhattak, való és igaznak bizonyult. Ezentúl az egyes stalagmitokat egész óriásokká fejlődve, magokat a falakat legtöbbszörre gazdagabb és díszesebb csepkőalakokkal kirakva, az üregeket pedig helyenkint nagy terjedelmű templomokká és termekké kiszélesedve találandjuk. De menjünk közelebb magára a dologra és nézzük magukat az üregeket!

II. Az újabb üregek.

(Az ékszerszekerénytől menet 1½ óra, vissza 1 óra.)

Kezdődik tehát könnyen megfogható újságvágy és feszültség között a felmenetel az „ékszerszekerény“ egyik nyílásából az ujonnan felfedezett üregekbe, melyeket következő főrészekben ismertetünk:

1. Biztos 33 meter magas lépcsőzeten megyünk fel a „kis székesegyházba“, mely nevezetesen mindinkább szélesedő s a falakon csepkőekkel teljesen betöltött terjedései által tűnik ki, s egy három meter széles vizesest képez, melynek gazdag hullámai és cseppjei ugy látszanak, mintha esés közben hirtelen megdermedtek volna. A barlangképződés köztete itt is, mint a régi üregekben, sötétszürke, itt-ott fejezren ezert Trias-mészke. A légmérsék mint a korábbi barlangban 5—8° C. váltakozó s a jövés-menésre igen alkalmas. Utunkat 8 meternyre folytatva:

2. Csakhamar egy sajtáságos üregosztályba érünk, mely

vagy tíz egyesületi tag írásbeli indokolt kérésére egybe-
hívni tartozik.

16. §. A közgyűlések nyilvánosak, melyeken a jelenlevő tagok szavazattöbbsége határoz s e határozatok a jelen nem levők és nem szavazók irányában is kötelezők.

17. §. A szavazás nyilvános.

18. §. A közgyűlés tárgyai:

a) a titkár jelentése az egyesület évi működéséről;
b) az évi számadások megvizsgálása s a költségvetés megállapítása.

c) minden öt évben a tisztviselők és az igazgató választmány megválasztása;

d) intézkedés az iránt, hogy az egyesület működéséről szóló évi jelentés a megyebizottsági közgyűlésnek, valamint az országos muzeumok főfelügyelőjének fölterjesztessék;

e) új tiszteletbeli tagok választása;

f) valamely tag kirekesztésének kérdése, mely mindenkor titkos szavazattal lesz eldöntendő;

g) netalán bejelentett indítványok tárgyalása,

h) az alapszabályok módosítása és az egyesület netaláni feloszlatás iránt tett javaslat; ez azonban csak tiz tagnak a megelőző választmányi gyűléshez írásban beadott indítványára s ennek véleménye kíséretében tárgyalható, mi a meghívókban mindenkor, mint tanácskozási tárgy különösen megjelölendő, mihez az összes tagok legalább $\frac{1}{4}$ -ének jelenléte kívánatlik, határozat a jelenlevők $\frac{2}{3}$ -ának szavazatával hozatik. Ha pedig a tagok kivánt $\frac{1}{4}$ -e nem jönne össze, akkor új közgyűlés hirdetésű, midőn tekintet nélkül a száma, a jelenlevők kétharmada dönt. A közgyűlés ebbeli határozata foganatosítás előtt mindenben a kir. belügyministeriumhoz fölterjesztendő.

i) a jegyzőkönyv hitelesítésére kiküldendő három tagu bizottság megválasztása.

19. §. Az igazgató választmány ötven tagból és a 23. §-ban elősorolt tisztviselőkből áll, elnöke az egyesületi elnök.

20. §. Az igazgató választmány tagjainak egy ötödét a megye törvényhatóságának közgyűlése választja.

21. §. A választmány az elnök összehívására rendszeren évnegyedenként, de a szükséghez képest gyakrabban is tarthat üléseket. Érvényes határozatok hozatalára a tisztviselőknél kívül legalább öt tag jelenléte szükséges. Az ülések jegyzőkönyve a tanácskozmány kezdetén az elnök által kinevezendő kéttagú bizottság által hitelesítettik.

22. §. A választmány hatásköréhez tartoznak:
a) az egyesület belkormányzati ügyei;
b) tiszteletbeli tagok indítványozása és rendes tagok felvétele;

c) azon tárgyak, melyek ezen alapszabályok és a közgyűlés által elintézés végett hozzá utasítottak;

d) a választmány közt az egyesület nevében e közgyűlés által megalapított határokon belül minden szerződést, melyek a választmány meghagyására az elnök és a titkár által íratnak alá, az ekkép kötött szerződések az egyesületre kötelező erejűek;

e) kötelessége az egyesületi pénztárt időszakonként megvizsgálni és a számadások megvizsgálásáról intézkedni;

f) szükség esetén kinevezi a helyettes és segéd tisztviselőket s fogadja fel az egyesület szolgálomelyzetét.

23. §. Választmányi taggá az egyesület bármely alapító és rendes nagykoru tagja megválasztható, különös tekintettel a szakfőokra.

24. §. Az egyesület tisztviselői: a) elnök, b) két alelnök, c) muzeumigazgató, d) titkár, e) pénztárnok, f) ügyész.

25. §. Az elnök:

a) az egyesületet a hatóságok és harmadik személy irányában képviseli s az egyesület nevében kiállítandó okmányokat a titkárrel együtt jogérvényesen aláírja;

b) összehívja a közgyűléseket s mindezekben elnököl;

c) a szavazatok egyenlősége esetében dönt;

d) a költségvetésileg megállapított kiadásokat ötven forint erejéig utalványozza és ezt a legközelebbi választmányi ülésen bejelenti;

e) tisztí állásánál fogva hivatalban van a jelen alapszabályok s az ügyrend szigorú megtartása fölött őrködni.

26. §. Az alelnökök a működésében akadályozott elnököt helyettesítik.

27. §. A muzeum igazgatója:

a) felelősség terhe mellett kezeli a muzeumot;

b) a tárgyak szakszerű meghatározását és rendezését eszközözi;

c) pontosan osztályozott és számozott leltárt vezet;

d) az általa szerkesztett tárgyleltárt, melyből a szaporodás pontosan kitérjük, minden évben a magyar nemzeti muzeum igazgatóságának megküldi;

e) a választmány utasítása szerint eszközözendő kutatásokat és nyomozásokat intézi s ezekről jelentést tesz;

f) a közgyűlést megelőzőleg a muzeum állapotáról évi kimutatást följelentés végett, a titkárrel közli.

28. §. A titkár, ki az egyesület pénzerejéhez képest évenként tiszteletdíjban részesül:

a) köz- és választmányi gyűléseken a jegyzőkönyveket vezeti;

b) az egyesületnek összes levelezéseit viszi;

c) jelentést tesz a köz- és választmányi üléseken az egyesület működésének minden mozzanatáról;

d) az egyesületi tagok névkönyvét szerkeszti, ezt évről-évre kiegészíti;

e) az egyesület által kiadandó évkönyveket szerkeszti.

29. §. A pénztárnok:

a) az egyesület pénzügyi vagyonát, bevételeit és kiadásait vagyoni felelősség mellett kezeli s ezekről rendes naplót és főkönyvet vezet;

b) az elnök által aláírt utalványokat kifizeti;

c) a választmányi üléseken a pénztár állásáról kimutatást, az év befejeztével pedig részletes számadást terjeszt a választmány elé, mely annak szabályszerű megvizsgálásáról gondoskodik;

d) a begyűlt pénzügyi összegeket a választmány utasítása szerint gyűmölcsözteti.

30. §. Az ügyész az elnöktől nyert meghatalmazás folytán az egyesület jogügyleteit intézi és ellátja.

IV. Szakasz.

Az egyesület jövedelmi forrásai, vagyona:

31. §. Az egyesület bevételeit képezik:

a) az alapítványok kamatai;

b) a rendes és pártoló tagok évdíjai s a tagsági oklevelek díjai;

c) lelkes ügybarátok adományai és hagyományai.

32. §. A tagsági díjak és alapítványok kamatai az egyesületi kiadások fedezésére fordítandók. Az alapítványi tőkék soha el nem költethetők.

33. §. Az adományokból bejövő összegek, a mennyiben ezek alapítványi természetűek nem bírnak, a muzeum gyarapítására fordíthatók.

34. §. Az egyesület által gyűjtött termények, mindenemű ritkaságok, műkincsek, régiségek, okmányok, könyvek, szóval mindenemű tárgyak az alapítványi pénzekkel együtt Gömör megye elidegeníthetlen tulajdonát képezik.

V. Szakasz.

Az egyesület feloszlatása:

35. §. Ha netán valaha bármely okból az egyesületnek további működése és fenállása lehetetlenné válnék, az esetben annak minden vagyona a megyebizottsági közgyűlés rendelkezése alá lesz bocsátandó a végett, hogy a meglévő pénzügyi az alapítók szándékához képest a kamatok és egyéb jövedelmek minden időben a muzeum fenntartására fordítottassanak.

36. Ezen feloszlatási határozat foganatosítás előtt a megyebizottsági közgyűlés s az országos muzeumok főfelügyelőségének fölterjesztendő.

37. §. Végre a kir. belügyministeriumnak 1875. május 2-án 1508. sz. a. kelt szabályrendeletéhez csatolt melléklet IX. pontja értelmében az egyesület azon esetben, ha az alapszabályokban meghatározott ezélt és eljárást illetőleg hatáskörét meg nem tartja, a kir. kormány által, a mennyiben további működésének folytatása által az állam vagy az egyesületi tagok vagyoni érdeke veszélyeztetnék, haladéktalanul felfüggesztetik s a felfüggesztés után elrendelendő szabályos vizsgálat eredményéhez képest föl is oszlattatik vagy esetleg

— Tehát nem felejtetted el, Nina?

— Ne féljen asszonyom, — válaszolt a komorna oly hangon, mint azt urnöje titkáknak bizalmasa szokta mondani. — A patikából elhozom ezt, amit feltetszett írni erre a papírra; estére elkészíthetjük. Gyöngyházás kis törét megtisztítom.

— Ugy van; de vigyázz, nehogy valaki még csak sejtelmével is bírjon a dolognak, mert akkor könnyen meg-hiusulhatna tervünk, pedig annak nem szabad elmaradni, tudod, megesküdtem?

— Tudom asszonyom.

— Most tehát menj!

Midőn a komorna kilépett, az előszobában egy fiatal ember jött vele szembe.

— Honn van urnőd, Nina?

— Igen, sziveskedjek bemenni.

— Ah, hozta Isten Bodonfaly Alfréd urat, még ma nem láttam, — köszöntötte a belépőt Háromvölgyi Jolán s kezét nyújtotta.

— Ne nehezteljen kedves Jolán, testvérem a délelőtti vonattal megérkezett Pestről, megenged, hogy a viszontlátás örömeinek ennyi ideig átengedtem magamat; oly régen nem láttam már!

— Az már más, kedves Alfréd, így kimaradása feletti-mentsége eléggé igazolja van.

— Nagysáid ismét buslakodik? — kérde Alfréd, midőn Jolánra nézett. — Látom arcán, pedig higgye meg jobban szeretném másként látni. Valjon mikor tűnik már el ez örökös fájdalom kinyomata arcáról, vajjon mikor nyer már megfajtást ez örökös rejtély, mely kegyedet környezi? ... Valahányszor kérdést intézek ez iránt kegyedhez, mindég kitérőleg válaszol. Tárja ki szívet egyszer előttem! Ha van bánata, enyhíteni fogom. Talán valami titkos vágya van? Szóljon, igyekezni fogok ezt is teljesíteni, csak ne hagyjon már engem e kínos nyughatalanság közepette. Vagy talán kevés önnek egy Bodonfaly Alfréd! Vagy társadalmi állásom nincs önnek inyére? Igaz, egy megyei hivatalnok nem olyan nagy partie. Pedig önnek nem látszik arcán a nagy-ravagás rosz szelleme.

az alapszabályok legpontosabb megtartására különben feloszlatás terhe alatt köteleztetik.

Kelt Rimaszombatban, 1883. június 6.

Szontagh Bertalan, s. k.

ifejlt. elnök.

Tanintézetek.

II. A rimaszombati községi elemi, fi- és ipariskola értesítője. Egybeállította Törköly József igazgató. Első részében a tanév történetét tárgyalja, részletesen kiterjeszkedik azon nevezetesebb mozzanatokra, melyek az iskola előhaladásának érdekében történtek. A szorgalmasabb tanulók íroszerekkel és könyvekkel lettek kitüntetve. A jövővők között Rimaszombat városa, a helybeli két pénzintézet tünnek ki. A tanerők száma a vallás- és néktanítókkal együtt 9. A növendékek száma 202, kik közül helybeli 183. más illetőségű 19. Magyar 177, szláv 23, német 2, Helv. hitv. 81, ág. ev. 53, r. cath. 58, izraelita 30. Böven el van látva taneszközökkel, melyeket a város aldozatkétsége folytán szerzett be. Az esti iparos oktatásról is terjedelmesen emlékszik meg ez értesítő. Azonban feltűnő az, hogy épen ezen iskolában, mely pedig kizárólag szaktantárgyakkal foglalkozik, a beiratásra kitűzött határidőben 27 tanuló jegyeztette be magát, mely pontatlanság egyedül is kizárólagosan az egyes iparosok azon ellenszenvének tulajdonítandó, melylyel ez intézet iránt még most is viseltetnek. — A tanítványok száma mindazáltal 132-re emelkedett. Ezek közt volt helybeli 69, vidéki 63. Vallásra nézve rom. kath. 66, helv. hitv. 41, ág. ev. 24, izraelita 1.: magyar 111, szláv 20, német 1. Az intézet fenntartásához R.-szombat városán kívül járultak a miskolci ker.- és iparkamara 200, a rimaszombati takarékpénztár 50, a gömörmezei nép- és iparbank 10 firttal, az egyes ipar-társulatok 10-2 firttal. Feltűnő az, hogy épenazon osztály mutat ez intézmény iránt keves jótékonyt és aldozat-készséget, melynek érdekében közvetlenül működik, holett tudhatnák, hogy ebben a haladás érzéme nyer megvalósulást.

III. A rimaszombati rom. kath. elemi fi- és leányiskola értesítője. A lefolyt tanévben Barilla János s. lelkész eltávoztván, helyére Mohler Károly neveztetett ki. — Miskolczy István aggkora miatt leköszölvén, a kántor-tanítói állomásra Uthy Antal lett megválasztva. Timár István s. kántor-tanító Krasznahorkára választatott meg, helyére Benko János neveztetett ki. — Az iskola több tan- és művelődési eszközt kapott a nm. m. kir. miniszteriumtól. A szorgalmi alapítványi összegekhez járultak: Barna Imre, Beliczky Viktor, Kozák István, Mészáros Bálint, Mohler Károly és Szeman Endre urak. A tanítók száma 6. A tanítványok száma volt az 5. osztálybaa 193. A jövő tanév szeptember 6-án kezdődik.

IV. A nagyroczai polg. iskola hetedik értesítője. Szerkesztette Rőczey István igazgató. E fizetet egy értekezés nyitja meg ily czímmel: „A természetrajzi szertárak berendezésének helyes irányáról”. Kár hogy nincs teljesen bevégezve, mert így a folytatás, mit a szerző Lovassy Sándor jövőre helyez kiadásba, — vesztendő érdekességéből a megszokás által. — Az iskolai szék az év elején újra alakult s a volt tagok ismét megválasztottak. A felsőbb osztályokkal párhuzamosan műasztalos tanműhely szervezése van ki-látásban, melynek megnyitása remélhető. Több kegyes jol-tévek támogatják ez intézetet a lefolyt évben, a kiünőbb tanulók jutalmában is részesültek. A tanárok száma 10, a tanulóké 76. A jövő tanév szeptember 1-én veszi kezdetét.

Levelezések.

Rimaszombat, 1883. aug. 10.

Tekintetes szerkesztő ur! Tudva azt, hogy Tekintetes-ség a nevelésügy s minden ezzel kapcsolatban levő dolgok iránt mély érdeklődéssel viseltetik, bátorít fel arra, hogy e hónap 9-én Várgedében megtartott rom. kath. tanítókör-gyűlés megalakulásáról egyet-mást nagyrebcsült lapjában elmondani, illetőleg abban ezek számára helyet kérni bátor-kodom.

Kegyes püspökünk ő méltósága rendeletéből az összes rozsnói egyház-megye területén létező 14 esperesi kerület 7 tanítói korre lett beosztva, így a Várgede és Kishont es-

— Alfréd, Alfréd! — válaszolt a hölgy szemrehányó tekintettel, — miért keseríti meg jobban életemet, mint a hogy van; hányszor mondtam már önnek, hogy várjon tü-relemmel, ha szeret s akkor . . . hányszor ismétlem meg hogy feladatom még nem végeztem be s míg azt elnem érem; levagyok kötvé; eskümn kötelez erre. Ne keresse ön az okokat; ezt ugysem mondanám meg.

— Kegyed most is rejtélyekben beszél, mint mindig; jól van, én várok.

— Igen, várjon. S akkor jutalma legyen önnek mit kíván.

— Ne feledje el szavait asszonyom, s most Isten önnel.

— Már? — kérde a hölgy oly hangon, mely világos jele volt Alfréd iránti szerelmének.

— Kénytelen vagyok, testvéremhez sietek . . . Igen: megengedi ön, hogy holnap testvéremet bemutatbassam?

— Örülni fogok, ha megösmékedhetem vele, — azt mondva, kezét nyújtotta, melyet Alfréd hevesen megcsókolt. Alfréd távozása után Nina lépett a szobába.

— Önnek parancsa szerint készítettem el mindent asszonyom; itt van gyöngyházás töre s ebben az üvegvben a szükséges folyadék. Tessék.

— Jól van Nina, és most ne feledd a szükséges öv-intézkedéseket megtenni. Egy léleknek sem szabad erről tudni. Ha besötétedik, készen kell lennünk. Most pedig hagyj magamra.

A komorna eltávozott. Midőn a hölgy magára maradt, akkor érezte még csak tehetetlenségét. Nem gyengeségének érzete, ezer meg ezer akadályokat látott képzeletében maga előtt tornyosulni. A kivitel pillanatában megdöbönt. Mentül inkább közelge-tett az óra, melyben bosszuját végre kellend hajtani, annál inkább kezdé érezni ereje hanyatlását, Talán képes lett volna visszalépni, ha egy benső hang nem mozdult volna meg keblében, mely esküjét hozta emlékezetébe. (Folyt. köv.)

méltán neveztetett „pusztaterem“-nek. A nagyüreg 25 meter széles és 40 meter hosszú, rendkívül gazdag nagyobb és kisebb stalagmitokban, melyek azonban többnyire úgy néznek ki, mintba pusztító kezek által keresztül-kasul, össze-vissza hanyattak volna. Két stalagmit óriás „Vendome oszlopai“ ragadják meg kiváltképen figyelmünket. Oly vastagok, hogy alig ölelhetni körül, s az egyik alapfalával együtt 4.10 meter magas, míg a róla letört s alatta fekvő rész 2.20 meter; — a másik 2.30 meter magas és a le-tört rész 2.70 meter. 30—30 centimeterenként tekeresgyü-rüket mutatnak, melyek ismét finom bordákkal egészen szabályosan, mintba körzővel mérettek volna ki, hosszában egy-máshoz kötvék. A közet vereses, sárga, keményen és erő-sen átlátszó. Már maga, a csepkövek e két diszpeldányának látása is, gazdagon megjutalmazza a turista fáradalmát. Kár, hogy a felső részek letörték, melyek azonban némi fáradtsággal ismét feltehetők. (Folyt. köv.)

A bosszu.

(Beszély H. Tóth Józseftől.)

Folytatás.

IV.

A fent elmondottak után két év mult el. Azóta igen sok változott.

Sárray Ilka, a daemoni szépségű hölgy megunta az élet perezeit tétlenül morzsolgatni. Hódítási vágya csökkent.

A fent elmondott tragicus esemény után két év mulva a nemzeti színház egyik legkitünőbb színésznőjét látjuk benne Laura álnév alatt. Nem tudhatjuk mi indíthatta őt e lépésre s az okokat tudni nem is vágyunk.

Ugyancsak a fentebbiekből az is látható, hogy az, ki beszélyünk elején oly heves izgatottsággal hallgatta Niná-nak — komornájának — küldetéséről szóló elbeszélését, — nem volt más, mint Háromvölgyi Jolán, a bosszút szom-jazó szép hölgy.

Térjünk vissza most s hallgassuk tovább beszélgetésü-
ket, valjon mit tervezhetett e két hölgy?

peresi kerület tanítói személyzete képezi ama körgyűlésünk munkálkodó tagjait. Az egyházmegye részéről a körgyűlés vezetésével megbízott esperes fűdő Fındura István elnök annak tapintatos vezetése alatt alakult meg. Az utasító alapszabályok értelme szerint a körgyűlés ez alkalommal tisztviselőit volt hivatalos megválasztani. A jelenlévő tanító urak bizalmukkal következő kártárs urakat tisztelték meg. Elnök: Simon Endre várgedei, alelnök: Timko Mihály rimaszombati, jegyző Uthy Antal rimaszombati, pénztárnoknak Török Ferencz pétértali tanító urakat.

Egyleti életünk első mozzanata az itt leírtakban nyert részemről kifejezést. Adja Isten, hogy az így megalakult körgyűlés minden egyes tagja, kitartó szorgalom, munka s igyekezet által egyházmegyének tanügyét emelni, a népnevelés szép eszméjét diadalra jutni segítse!

Fogadja tiszteletem kitűnő kifejezését, melyek után maradtam

Rimaszombatban, 1883 aug. 10. Tekintetes szerkesztő
Uthy Antal,
körgyűlési jegyző.

Felhívás!

A Gömörmegyei Gazdasági egyleti körgyűlés határozata folytán s megbízásából vagyok bátor úgy az alapító mint rendes egyleti tagokat hivatalos tisztelettel felhívni, miszerint úgy a hátrálékos régiek, valamint a folyó évi tartozásukat s tagsági díjakat Dapsy Victor egyleti pénztárnok úrnál Rimaszombatban lehető rövid idő alatt vagy személyesen, vagy postautalvány útján kifizetni sziveskedjenek.
P.-Apáti, 1883. augusztus hó 9-án.

Vajda Gyula, gazd. egyt. titkár.

Hírek és vegyesek.

Személyi hírek. Dapsy Vilmos a legfőbb ítélőtábla bírja, e hó 5-én városunkba érkezett. — Szontagh Bertalan alispán az egyház-kerületi gyűlésre Iglóra utazott. — Marton Rudolf kir. törvényszéki elnök a fűrdődényt Tátrafüreden tölti s hisszük, hogy teljesen felüdülve érkezik vissza körünkbe.

Hymen. Barányi Juliska kisasszonyt, Barányi Gusztáv polgár szép és művelt leányát, e napokban jegyezte el Rimaszombatban Szabó Lajos a budapesti polgári tanár-képezde gyakorló iskolájának tanítója. Aldás és szerenese kísérij: frigyököt!

Halálozás. Vajai báró Vay Gizella f. évi aug. hó 5-én Ráhón elhunyt. A boldogult azok közé tartozott, kiket gyermek korukban fény és pompa vett körül s a kiket kecsesgöndörrel a remény, hogy egykor azon boldogságot, melyeknek a szülei háznál részese volt, a családi életben is feltalálja. Azonban amant elvitték a csapások, ezt pedig nem találhatta fel ott, a hol kereste. — így rokonai körébe vonulva, töltötte napjait, míg a véletlen halál innen is kiragadta. Temetése nagy részvét között ment végbe s ravatala felett Liszkay János r-brézói ev. lelkész tartott megható gyászbeszédet és imát. A kiadott gyászjelentés így hangzik: Vajai báró Vay Alajos, neje Primőczy Szentmiklóssy Anna; báró Vay Aladár és leánya; báró Vay Dénes családjával; báró Vay Lénárd, nemkülönb. Demédy Ruthényi Béla és neje Ölyvödi Vad Amália és a számos rokonság nevében is, fájdalommal jelentik forrón szeretett leányok, testvérek, nagynénjök, illetve unokatestvérijök Vajai báró Vay Gizellának f. év és hó 5-én, délután 4 órakor élete 38-ik évében szív-szélhűdésben történt gyászos elhunytát. A kedves halott hült tetemei f. hó 7-én, délután 4 órakor fognak Ráhón, az ev. egyház szertartása szerint örök nyugalomra tétetni. Aldás lengjen porai felett!

Gyászjelentés. Záborszky Clementin, Vilma és Ilona; — Stadler Lajosné szül. Weszter Julia férje és gyermekei; — Özv. Cseh Lajosné szül. Weszter Zsóni; — Dr. Weszter Lajos és neje; — Pienták Jánosné szül. Weszter Amália s férje fájdalomtól megtelt szívvel tudatják a felejtethető édes anya, testvér, sógornó, illetőleg nagynéne Özv. Záborszky Jánosné szül. Weszter Zsófia m. k. postameszterének folyó aug. hó 10-én, hosszas szenvedés után, élete 54-ik évében, tüdővészben történt gyászos elhunytát. — A boldogult földi maradványai folyó hó 10-én délután 3 órakor az ág. ev. egyház szertartásai szerint fognak a helybeli sirkertben örök nyugalomra tétetni. — Aldás és béke lebegjen drága porai felett! — Rimaszombat, 1883. augusztus hó 10-én.

Ajnácskői levelezőknek a mult számban közlött levelében a béli vendégek közé Benyo Béláné neve tévedésből esuszott be, ki csupán gyógyírt ment keresni az enyhétedő forrásokhoz.

A rimaszombati tűzoltó-egylet tagjai folyó hó 20-án d. u. 3 órakor fogják a fogadalmat ünnepélyesen letenni a városi tanács előtt a főtérnek a városház előtti részén. Az ünnepélyt a dalárda nyitja meg egy hazafias szellemű darabnak az elmondásával, melynek elhangzása után a főpáncsok bemutatja az egyletet s felhívja a tanácsot a fogadalmat átvételére; ezután diszgyakorlat a „Zöldfa” vendéglő melletti épületeken, mely után a „Széchényi kertbe” vonul a közönség, hol táncmulatság s ha az idő kedvezend köz-vaesora leend. — (Kedvezőtlen idő esetén a köz-vaesora a kaszárnya helyiségében fog megtartatni.) Belépti díj a táncmulatságra 20 kr. egy teríték ára a köz-vaesorához zenével és borral 1 frt 50 kr.

A törvényszéki tereméből. A rimaszombati törvényszék tanácssterme szokatlan számu hallgatósággal telt meg e hó 9-én és 10-én. Ugyanis ekkor ítelt a törvényszék Mihály Ignác halogalusi lakos bűnügyében, ki f. é. febr. 28-án Weinstein Mózes hadházi lakost Várgede végén mintegy 30—40 lépésnyire állítlag agyonverte. — Az első nap a bizonyítási eljárással telt el s csak másnap került a sor a vád és vádbeszédre. Kubinyi Aladár kir. alügyész vádbeszédében belenyulva az emberi kebelbe, rámutatott azon lélektani állapotra, melyet a bűntény elkövetése után a vádlotton hiteles tanuk tapasztaltak, felsorolta a bűntény egyes objectív és subjectív bizonyítékait, éles logikával kimutatta, hogy épenazon időről nem tudja a vádlott alibiét kimutatni, melyben az emberöléssel párosult rablás bűnténye elkövetett, de egyszersmind kiemelte a nyomozás hiányait, melyeknek folytán több, a bűnténynek a vádlott által eszközölt végrehajtását tanúsító bűnjel előtt, s több oly körülményre, mely befolyással bírhatott s birt volna is a tény világos felderítésére annak idejében kell

gond és figyelem nem fordított. — Azonban mindezek daczára a meglevő bűnjel, különösen pedig a tanuk által beigazolt különös lélektani állapotból, mely a vádlotton észleltet, bátran leonta a következtetést, hogy az említett bűntény a vádlott által követett el s felhívta a törvényszék figyelmét, hogy azt a törvénykönyv 349-ik §-a második kikezdetének utolsó pontja értelmében bírálja el. — A vádbeszédre Bernolák Nándor védő válaszolt hosszasan kimutatni igyekezvén a vádló érveinek gyöngeségeit, a körülménynek bizonyító erejét tagadja, a felsorolt bizonyítékokban a bűnténynek védenze által eszközölt végrehajtását bebizonyítva nem látja, minek folytán teljes felmentést kér. — A törvényszék d. u. 3 órakor hirdette ki az ítéletet, mely szerint Mihály Ignác az ellene emelt vád alól, a mennyiben nincs kizárva az orvosi szakértő véleménye szerint, hogy a meggyilkolt testén okozott sebek nem kizárólagosan baltával, mely a vádlott szekerén volt, hanem baltával is okozhattak, sőt ezek egyike határozottan botütésnek ismeretett fel, felmentetik és szabadlábra helyezték. — A vádló és károsult fellebbezést jelentettek be.

Ellenőrzési szemle leend folyó hó 30-án Rimaszombat városa közházánál.

Megyénk egyik városából azon hírt közlik velünk, hogy ott egyik vendéglős Petőfinek arczképét, melylyel az éterem falát díszítette fel, közelebb levette azért, mert a városom vadászrezdek vonultak át s többen a hadfiak közül az éterembe is betértek. — A kép eltűnté méltó felháborodást idézett elő a törzsvendégek között. — Hát hiszen ezen. — feltéve, hogy igaz. — mi is megbotránkozunk, feltette legyen az illető akár a képet, akár pedig magát, mert megmondhatta volna, hogy magyar embernek vagyonát, még ha tulajdon bőre is az, épen azoktól van oka legkevésbé féltetni, kikre e haza integritásának megőrzése van bízva.

Emptor debet esse cautus ez volt egyik sarkalatos pontja a régi jogtudományok, hanem hogy jó, ha olykor-olykor az eladó is vigyáz magára, bizonyítja a következő eset. — Tegnap a rimaszombati hativásáron egy detéri ember L. I. egy szekér fát adott el a piacon egy előtte ismeretlen uri embernek 2 frt 70 kr-ért. A megvett szekér-fát bevezette a vevő a „Beiső-Rözsä” utczába, azon át a városház udvarára, azon ürgyü alatt, hogy ott lakik. A falusi embernek nagy lön az ő elesodálkozása, midőn látta, hogy rendőrökkel van körülvéve s még nagyobb lett meglepetése, midőn a vevő bemutatja magát a detéri erdőn levő több ezere rugó öfa tulajdonosul. L. I. elápadt, mert hiszen épen őt fogadta fel az illető tulajdonos az erdő feivigvázójává s egyszersmind a sárkódással is őt bízta meg. Azonban nesztét vévén, hogy fáját lopják s emberei azt sem megvédeni nem képesek, sem a tolvajt elfogni nem tudják, maga nézett utána a dolognak s csakugyan meg is esipte a deliquenst — saját hü sáfárja személyében.

A kinek felnyitott a szeme. A napokban egy izraelita atyánkfia jött be faluról s lépett be egyik közhivatal vörtermébe s feltett kalappal kezdte látogatása okát előadni az irodaszemélyzet egyik jelenlévő tagjának nagy megbotránkozására. — Kevés idő múlva belépett az iroda vezető s figyelmeztette a feltett kalapra mondván, hogy itt levett fegyvel illik megjelenni. — Azonban erre az illető azt válaszolta, hogy „kalapját még a király-előtt sem veszi le, ők ezután így fognak az ily helyeken megjelenni.” — No hiszen művelt emberrel szemben ez csak nevelatlenségnek tűnik fel, de a műveletlen tömeget könnyen provokálhatja, minek folytán felhívjuk izraelita polgártársainkat, hogy hasonló műveltséggel bíró hitfeleket az európai művelt népek által bevert illemszabályok megtartására figyelmeztessék, mert „si fueris Romae, romano vivito more” elv még most sem ment ki divatból.

Vendégek érkeznek Magyarországra felvidékeire Varsóból az ottani panszláv propaganda központjából. Nehány nappal ezelőtt néhány tudós (?) és 20 pénzügynököt küldtek át az osztrák-magyar határon. — E—s.

A „Cserencsényi ut.” Midőn ez előtt 6 évvel azon eszmét pendítettük meg a G. K. hasábjain, hogy a jövőre való tekintetből célszerű volna a város közvetlen szomszédságában eső földterületet akként felszámolni, hogy idővel azon egy-egy új városrész épülhessen, nem épen helybenhagyó megjegyzéseket hallottunk azokról, kik ez eszmének megvalósítása mellett kardoskodtak a tagosítási ügyben tartott tárgyalásokon, Most tehát midőn már ez ige tészté lön s az új belsőségek kívannak hasítva városunk nagybővülésének mi sem áll többé útjába. Azonban a mily jól esik lelkünknek, hogy szerény észrevételünk megvalósult, épenugy bánt az, hogy itt ott az új utczák nem mehetnek egyenesen. Példa erre a „Cserencsényi ut.” melynek egyrészen egy pár kert annyira beszögellik az utczába, hogy azt teljesen elékteleníti. Úgy tudjuk hogy ezen kertekhez az utból foglaltak is, mi ha igaz, a város által visszafoglalandó, ha pedig nem akkor okvetlenül kisajátítandó, hogy ezen utca, a mely egyik leghosszabb utczája lesz Rimaszombatnak, e beugrások által eléktelenítve ne legyen.

Czigány aranylakodalmom. Ritka és érdekes ünnepélynek volt színhelye folyó hó 5-én a Kis-Királyi ref. templom. Várad János és Patzek Anna czigány házaspár tartották 50 éves házasságuk után aranylakodalmukat. A templomi szertartást nagytiszteletű Nagy Pál tornallyai ref. lelkész és esperes ur végezte oly nagy közönség jelenlétében, a minőt még talán soha sem látott Királyi, s oly szívhez szóló beszédet tartott a néphez, hogy a legtöbb arczon, de különösen a nagyszámmal megjelent vidéki czigányság arczain megjelentek az öröm könnyüi. A templomi szertartás után a lakadalmas házhoz tartott a nagyszámu nép, hol meglepő volt a tisztaság. Nagy edényekben főtt a jó hinesiklandoztató borja, gulyás és pörkölt, melynek bekebelezése után tánczra perdült ifjú és öreg. Az öreg házaspár még most is áldott jó egészségnek örvend és a tánczoló sorában is emberül megálta helyét.

A miskolczi keres. és iparkamara, melynek figyelmét leginkább megynék köti le, — mint irtuk — legközelebb megkereste a földmívelés-, ipar és kereskedelmi miniszteriumot, hogy a megyénk területén levő szép gyümölcstermésnek a külföldön piacot szerezzen. Az illető miniszterium a megkeresésre 28398. sz. a. leiratában azt válaszolja, hogy „vonatkozással f. évi június hó 13-án kelt felterjesztésére értesitem a kamarát, hogy a brémai, hamburgi, berlini, lipcsei, karsruhei, lübecki, stuttgarti, szeptérvári, moskovezi, odessai, kiewi consulusokat a fentírtintett beadványban kért intézkedés értelmében utasítottam. — Ennek folytán a gyümölcstermelők az illető helyeken következőkhöz fordulhatnak:

Lipcsében: Theodor Held nachfolger. Erns Kiesing. S. W. Krausz. M. D. Schaemieke's Withwe. — Berlinben: Joh. Baurmann et Co. 42. Charlottenstrasse. F. W. Borchard 48. Französische strasse. Vil. Buricke 12. Poststrasse. Carl Hiller 62. Unter aer linden. E. Luvas in 22. Cristinenstrasse. Leo Schaefer 10. Spandaner Brücke. — Magdeburgban: Robert Albert. S. Pollák. Gebrüder Sintenis. A. W. Schönberg Nachfolger. — Hamburgban: F. S. Holzgreve Wittve u. Sohn. J. H. Lütten. O. Reimers. Voigt & Stuhlmann. — Bremában: F. W. Helmers & Sohn. Th. Hoffmann. J. O. Rademacher & Comp. H. Albrecht & Comp. Barmeister & Möller. Schulez & Uplen. — Hannoverben: Luis Jausen. Th. Lürssen. Fr. Frische. — Drezdában: A. Kourmoussi. Robert Fischer. Theodor Lösch. Paul Verderber. Ferd. Willing. — Majna mellett Frankfurtban: Bertuch & Seegen. Reeser & Crismann. Gebr. Schultzendorf és Carl Binder.

A budapesti zavargások. A tiszta eszlári pör utójátékát a fővárosban játszotta el a rakonezáltan esőselék. — Ugyanis Möricez apjával, ki Budapesten akar valami állomásra szert tenni, a fővárosba ment, s ott a kerepesi uton levő „Hattyu” szállodában vett ideiglenes lakást. — Ennek híre terjedvén, folyó hó 7-én esti 8 órakor feles számu tömeg a nép legalsóbb osztályából gyűlt a vendéglő elé, várva a híressé vált gyermeket. — Midőn a vendéglős fia által felszólítottak, hogy oszoljanak szét, „hepp hepp” kiáltásokkal feleltek, majd egyesek a bezárt ajtókat fészegtetni, az ablakokat dobálni kezdték, mire féktelen dühvel betörték a vendéglőben levő kávéházba, a butorokat összezúzták; midőn már itt nem volt mit pusztítani egy pár szomszéd bolti helyiséget törtek fel, azokból az árnezikkeket rabolni kezdték, tetemes kárt okozva a rablott áruban, míg végre a katonasággal egyesült rendőrségnek sikerült a felbőszült esőseléket részint elfogni, részint szétkergetni. — A keresési uton mintegy 500 gázlámpának törték szét az üvegét, hihetőleg azért, hogy a setében annál könnyebben garázdálkodhassanak. — A rendőrség minden lehető megtett, hogy e sajnós eset ne ismételtethessék, bár nem érjük, hogyan lehet egy oly népes utczán órákig garázdálkodni és rabolni a rendőrségnek nagyon is illetékes beavatkozása nélkül. — Azonban Bécsnek sines mit szemünkre vetni, mert ott tegnapelött insultáltak a munkások a rendőrséget úgy, hogy ez kénytelen volt oldalfegyverét használni. Mintegy 30-an sebesültek meg kisebb-nagyobb mérvben.

A kolera még mindig pusztít Egyiptomban. A tengerparti városokban tűnőfében van ugyan, a mennyiben a halottak száma kevesedik, de az ország belsejében folyton terjed, sőt már a kordont vonó katonaság között is több haláleset fordult elő. 24 óra alatt Kairóban 70, Rosettában 11, Szezben 8, Ismailiában 2, Siout kerületben 120, a többi kerületekben összesen 458 ember halt meg kolerában.

CSARNOK.

A játékos.

(Folytatás.)

Kamill megérkezte, új fordulatot adott, ez örömtelen, és a valóságban igazán kínos életnek, változatosságot hozott e szorongatott, s már-már csaknem elszenvedhetlenné válni kezdő helyzetben.

Ez, amint mondók, minden üres, hivatalos elfoglaltságtól ment idejét, Lauraéknál, — tulajdonképp Lauránál, ennek, s kis leányának, Kamillának társaságában — tölté. — Maga a férj, csak igen ritkán volt honn; mint szinte mondtuk már.

Laura boldognak érte magát, már amennyire helyzetben, mint férjes nő, kedvesével érezheté; látta őt, az imádot férfit nap-nap után, hallotta hangját, mely szerelmét suttogetta, kezébe tarthatta kezét, szemébe nézhetett.

Es Kamilla, a kis Kamilla, kit Kamill oktatott, nevelt, tanított, gyöngéd szeretettel, felő gondnal, mintha saját gyermeke lett volna, — hiszen az ő, a Laura gyermeke volt, — határtalan szeretettel, ragaszkodással csüggött Kamill bájtyján, tanítóján.

Az a rég nélkülözött valódi öröm, meglegedés, mintha újra visszatért volna, visszajött volna e helyre, a honnan száműzve volt, száműzve tiz hosszú éven keresztül.

Mintha az a tiz évi nehéz szenvedés, végre mégis meg találta, meglelte volna gyógyító balszámát.

Mért hogy a boldogság csak egy futó álom, melyet egy pillanat újra eloszlat, újra semmivé tehet, váratlan, véletlen.

Két év telt el így, két boldog, meglegedett év. Laura, a gazdag bankárné, csakhamar irigység tárgya lett Nápoly uri körei előtt; és ez irigység szülő anyja, előidezője, minden rosznak; a veszély tornyosulni kezdé, a szeretők, boldogságának eddig tiszta derült egét, felő kezdé elhomályosítani.

Laura tapasztalni kezdé, mit eddig tizenkét évi házassága alatt, egyetlen egyszer sem tapasztalt; az előbbi szívélyes barátságos viszony, mely a bankári ház, s a legelőkelőbb, nápolyi családok között, fennállott, kezdé meglázulni; előkelő uri barátnői lassan-lassan elidegenedtek tőle, bizonyos nők, kik könnyű hódításra számítva, lábuk előtt szereték volna látni, a gazdag, szép, előkelő, német követet, sőtve, vérig sebezve érezték magukat, helyesebben hiúságukat, e követ részéről tapasztalt mellőzés által, annyival inkább, mert tudták, nagyon jól tudták, hogy mindennek oka, a szép bankárné; ez bilencseli le, ez tartja fogva, rózsalánczon, gr. Valduo Kamillt.

Tehát egy vetélytársnő. Lehet-e ennél nők szemében nagyobb sértés?! Kell-e több, hogy kéréllhetlen el-lenségeivé legyenek?

Még ez sem volt elég. Az által, a hidegen, mondhatni sokszor visszataszító me-revséggel fogadott férfiak, bosszút esküdtek, s bosszujokkal esatlakoztak a nőkhöz; és ugyan mi lehetett könnyebb, mint a szép bankárné, a kedves hű nő, példás életű hitves és a fiatal követ nevét összekötvé, közszápra venni; egyes rágalmazó, kissebitő történetesketéket kohlalni, a szép követről, az erényes szende bankárnéról, ki mig Nápoly legszebb férfait, hirneves udvarlót, hidegen taszítja vissza hideg modorával, az alatt férje honn nem léteben órákat, napokat tölt együtt, boldog, kedves egyedül létben, a szép követtel, a régi kedvessel.

Vajjon mi lett volna ennél könnyebb?!

Az az egypár, igen ügyes kardvágás, golyó váltás, melyben Kamill, a rágalmazó férfi clique, több tagját, kissé megjegyezni szerencsés volt, csak igen rövid időre vehette élet, a rágalomnak; csak igen rövid időre vághatta be utját, a mende-mondáknak: kipihenve magát, behegesztve sebet újult erővel emelkedett az fel; úgy, hogy végre megtörtént, ami külbmben előre látható volt, hogy e mende-mondák, a férj, a megcsalott férj fülébe is eljutottak.

Albani haragja nem ismert határt, haragja mérgét keserűn érezte nejjével.

Valdano gróf azonnali eltávozását, vagy elváltást követelt.

Mért rajzoljam hosszan e kínos eseményeket, mért használjak utóljára is csak unalmas, vontatott nehézkessé váló reflexiókat, mik utóljára is csak a hatást, az olvasó által önmagának bizonyára alkotott képet, rontanak.

Legyünk lehető rövidiek.

Kamill nemes lelküségé győzött; Laura iránti végtelen szerelme, tisztelete azt parancsolta, hogy nyugodtan maradjon, s kerüljön minden összeütközést, kivált magával a férjjel, — mely jelenlegi helyzetekben csak a botrány nevelésére szolgálja.

Es ő nyugodt maradt, engedett a kényszerűségnek. beadta lemondását, bánatos összetört, másodszer is összetört szívvel, odahagyta Nápolyt, oda a hercegi udvart.

Rajzoljam-e, vázoljam-e, a pillanatot midőn utólszor látogatta meg Laurát, s a kis Kamillát?! rajzoljam-e a válás keserű pillanatát!?

Gyenge az én tollam, csak halvány, elmosódott, képet adhatnék.

Fuldokló zokogás között bocsáták el mindketten.

— Laura! szolt fájo keserűséggel Kamill, mialatt kedvese karjaiból kibontakozott — én elmegyek, újra elmegyek, végzetünk, üldöző balsorsunk, távoznunk kényszerít. de ne feledd, hogy te bár férjes nő, isten előtt enyém vagy. Elmegyek, de szent hitem, hogy leendő idő, midőn újra visszatérek, vissza,

hogy megtudjam, az vagy-e, az maradsz-e a kit ma elhagyok. Ne feledd, hogy szeretlek, és szeretni foglak örökké. Addig is tőrj, és várj békén, találj vigaszt, enyhítő szert sebedre gyermekedben; boldogítsanak az anyai örömek.

Még egy utolsó szenvedélyes csók, egy utolsó szenvedélyes ölelés; s gróf Valdano Kamill elhagyta az Albani villát, el pár nap mulva magát a fővárost Nápolyt.

Hat év mult el, hat évvel lett öregebb, hat év tapasztalataival, eseményeivel gazdagabb a világ.

Természetes, s magyarázatra nem szorult következtetés, hogy e hat év elbeszélésünk hősei felett sem repülhetett, tünhetett el észrevétlenül, nyomtalanul.

Az események folyama, mely a fent elbeszél, s valratlan, s kellemetlen intermezzo közbe jövele által, már-már szinte megszakadni, s futásában egyszerre megállapodni látszott, rohamos gyorsasággal, mondhatni kettőzött sebességgel sietett vége, végkifejződése felé.

Elbeszélésünk hőseire, váratlan események következtek. történetünk, előre nem is sejtett fordulatot vett, a véletlen újra közelebb hozta őket egymáshoz, közlebb, hogy együtt, kölesönösen fejezzék be, mit együtt kezdtek, azt az életesemények láncolatát, azt az élettörténetet, melynek ők voltak legfőbb közvetlen szereplői, melyben részükre anynyi keserű óra, annyi keserű tapasztalás jutott osztályrészül.

(Folyt. köv.)

Hivatalos közlemények.

Gömörmegeye alispánjától.

Hirdetmény.

6696/1883. szám. — A megyei bizottság tagjai névjegyzékének a jövő 1884. évre leendő kijavítása

és megalapítása tekintetéből teendő intézkedések — a kir. Ludovica akademián törvényhatóságunk által a Gróf Butler-féle alapítványi helyre bemutatandó növendék pályázati folyamodványának elbírálása s a kir. honvédelmi miniszteriumhoz leendő felterjesztése sürgős tárgyalást igényelvén, ezekből — némely sürgős magán érdekű ügyek is fogván tárgyalás alá vétetni; főispán ur ó méltóságával egyetértve folyó hó 18-ára d. e. 10 órára rendkívüli megebizottsági közgyűlés megtartását tűzőm ki a rimaszombati székház nagytermében; arra és akkorra a megyei bizottság tagjait ezennel tisztelettel meghívom.

Rimaszombatban, 1883. évi augusztus hó 2-án.
Szontagh B. alispán.

Gömör-Kishontmegeye alispánjától.

Pályázati hirdetmény.

6531. sz. — A rozsnyói, nagy-rőcei, rimaszombati és rimaszécsi járási szolgabírói hivatalnál rendszeresített 300 frt fizetés és 60 frt lakbérlettel javadalmazott közigazgatási gyakornoki állomások pályázat útján lévő betöltendő. — ismételve felhivatnak mindazok, kik ezen állomások valamelyikét elnyerni kívánják, hogy kellelőleg felszerelt s jogi tanfolyam bevégzéséről, vagy államtudományi vizsga letételéről szóló bizonyítvánnyal ellátott kérvényeiket Rimaszombatban az alispáni hivatalnál folyó évi augusztus hó 20-ig adják be.

Rimaszombatban, 1883. július hó 28-án.

Szontagh, alispán.

Felelős szerkesztő: Bodor István.

Magán-hirdetések.

A gazdaközönségnek!

Van szerencsém a t. gazdaközönségnek szive. tudomására hozni, hogy semmiféle fáradságot nem kímélve, sikerült egy minden igényeknek megfelelő

gépjavító műhelyt

felszerelnem, hol most már bárminemű nagyobb javítások, mint: gőzgépeken új tüszekrények és csövek alkalmazása, stuccezelások és egész felszerelések — gyorsan és jutányosan — **jótállás mellett** eszközölköttek.

Ugyanez alkalommal nem mulasztom el ajánlani egészen újonnan berendezett gazdasági

gépraktáramat,

hol mindenféle **kézi- vagy járgányeszlőgépek, rosták, triörök, hármaskék, Howard-féle vasboronák** stb. stb. a legnagyobb választékban — 10%-al olcsóbban mint a bárhol vásároltak — kaphatók.

Rimaszombat, 1883. jun. 15.

Szejka János, gépész.

Műhely és raktár: temető-utca 20. szám alatti házban.

Makk és gubics árverezés.

Fülöp Szász-Coburg-Gothai herceg Ó királyi fensége gömörmegeyi balogvári és derencsényi uradalmához tartozó erdőterületek ez évi makk és gubics termése f. évi **szepember hó 3-án** délelőtt 10 órakor nyilvános árverésen F.-Balogon fog eladatni.

A szokásos árverezési feltételek az alólírt erdőhivatalnál megtekinthetők.

Fülöp Szász-Coburg-Gothai herceg
BALOGVÁRI ERDŐHIVATALA
Meleghegyen u. p. Felső-Balogh.

1883. évi augusztus hó 10-én.

(Utánnymat nem díjaztatik.)

Kiadó bolt.

Rimaszombatban a **főtér és Jánosi-utca sarkát képező Bernáth Gyula-féle** házban egy bolti helyiség bérbeadandó. Közelebbi felvilágosítást ad

Kővári Miklós, Rimaszombatban.

Hirdetmény.

Vállalatom a n. é. közönséggel tapintatos és szigoruan lelkiismeretes eljárásomnál fogva annyira pártolásban részesül, hogy ez által indítatva éreztem magamat, raktáromat **bel- és külföldi gyapjuszövetekkel és posztókkal** eddig nálam még nem létezett dus mennyiségben ellátni; az öltönyök — jelesnek bizonyult **szabóm által** — **saját felügyeiletem alatt** minden árban és minőségben készíttetnek és a szövetek méterenként is kiszolgáltattak.

A n. é. közönségnek pedig becses figyelmébe ajánlom a legújabb párisi és bécsi divat szerinti **satein-, beige-, meruelleux- és foulét szöveiteimet**, ugyszintén **chiffon-, vászon-, asztalnemű** és más **courrens-cikkeimet, férfi és női-fehéreneműimet, csipkét, paplanokat, gobelin- és rips-ágyterítőket.**

A midőn még üzletemet különösen **kiházasítási bevásárlásokra** nézve mint a legelőnyösebbet van szerencsém ajánlani kérem továbbra is becses bizalmát és maradtam illő tisztelettel

Rimaszombat, 1883. május 26.

6—*

Engel Adolf.

KRONDORFFI

Savanyu-Kút

„STEFANIA

Koronahercegnő
forrás.”

Trieszt 1882
arany érem.

Szénsavdus természetes égv. asztali viz; hathatósan bizonyult a légzési szervek és gyomor bántalmainál.

Kütvállalat

KAHL és TÁRSA

KRONDORFFBAN.

(Carlsbad mellett.)

Főraktár: Budapestem Emmerling és Rabsch-nál, (ezelőtt Radoczay és Bányas.) Koronaherceg-utca 11. sz. a fűszer-, esemege- és nagybani ásványviz-kereskedésben. — **Arjegyzékek** kívánatra bérmentve. — Mindennemű megrendelések; legpontosabban eszközölköttek. 8—10

Ércz- és fakoporsók főraktára

Raktár: Cserencsényi-utca Samarjay József ur házában.

Lakás: Losonci-utca 16. sz. a. (saját ház.)

Alólírott tisztelettel tudatom mindazokkal, kiknek szomorú kötelességük drága halottaikat tiszteletes módon eltakarítani, hogy a fentemlített raktáramban minden e szakmába vágó tárgyak: ércz- és fakoporsók, (a legdiszesebbtől a legegyszerűbbig), szemfedők, párnák, selyem és perkail-lepedők, virágok, koszorúk, különféle színű és szélességű koszoru-szalagok, gyász-fátyolok, gyertyák stb. stb. nagy készletben tartatnak és a legjutányosabb árak mellett szerezhetők meg.

Kivánságra temetések teljes elrendezését is felvállalom.

Midőn ezen vállalatommal e vidék egy rég érzett hiányát pótolom ki; tettem ezt azon számtalan felhívásnak következtében, mely évek óta hozzám intéztetett. Ennélfogva felkérem mindazokat, kiknek ily szomorú kötelesség osztályrészül jut, adandó alkalommal megbízásaiikkal tiszteljenek meg.

Végül nem mulasztom el felemlíteni, miszerint főtörökvésem oda irányul, hogy t. vásárlóimnak a gyors kiszolgálattal mellett jutányos árakat biztosíthassak.

Rimaszombat, 1883. febr. 26.

Teljes tisztelettel

18—*

Hollósy József, temetés-rendező.